

УДК 35:005

Тарас Заблоцький, Юрій Вовк

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

КРЕАТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ОДНА З ОСНОВ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Taras Zablotskiy, Yuriy Vovk

CREATIVE MANAGEMENT AS ONE OF THE PRINCIPLES OF INNOVATION ACTIVITY

Будь-яка соціальна система у своєму закономірному розвитку в певний час досягає найвищого рівня, в межах якого існуючі форми й методи управління вичерпують наявні ресурси. У такому разі постає необхідність пошуку нових форм і методів управління, причому не в рамках кількісної зміни цих форм і методів — їх інтенсивного розвитку, а у формі якісного перетворення інтелектуальної складової. Спостерігається тенденція розвитку менеджменту з перевагою соціально-економічних підходів та чітко акцентованою орієнтацією на людину, котра більшою мірою усвідомлює цінність своєї роботи й особистості. Ефективність діяльності організації залежить від людини та її знань. Тобто ще одна передумова розвитку менеджменту пов'язана з тим, що людина повинна ототожнювати себе зі своєю роботою та її результатами. Таким чином, згідно з науково-психологічною системою сучасного управління, менеджмент можна розглядати як менеджмент нового типу – креативний менеджмент, головною відмінною особливістю якого є орієнтація на розвиненіший рівень свідомості. Можна говорити про те, що креативний менеджмент оперує інтелектуальним продуктом як цілим і неподільним об'єктом, на основі динамічних методів аналізу у взаємодії з інтелектуальною й інноваційною діяльністю.

Креативний менеджмент розглядає цей продукт як складне структурне утворення. Тому створення нової системи знань, умінь і навичок має бути певним чином поділено на складові, кожна з яких потребує дослідження й осмислення з метою подальшого практичного використання. Інноваційний менеджмент, з одного боку, є креативним, з іншого – має один і той самий об'єкт розгляду. У першому разі зосереджується на зовнішньому аспекті, в другому – на внутрішньому. Поняття «креативний» стосується проблем управління тими колективами, які не передбачають чіткої формалізації предметних областей і мають критерії визначення мети. Креативний менеджмент зосереджує свою увагу на інтелектуальному продукті, що створюється, є результатом діяльності не окремої особистості, а колективу. На даний момент, існує криза у вітчизняному виробництві, незалежно від галузі, що зумовлена в надзвичайно низькою якістю управлінських рішень, які приймалися імпульсивно, без ґрунтового осмислення. На нашу думку, для підвищення якості цих рішень та їх інтенсифікації на всіх рівнях — від загальнодержавного до окремого робочого місця – особливого значення слід надавати проблемам креативного менеджменту. Досягнути успіху у цьому можна лише у разі визначення і використання нових, обґрунтованих з наукових позицій психологічно досконаліших методів підготовки вихідної інформації для фахівців, котрі приймають рішення. Саме такі методи може надати креативний менеджмент. Полягає складність вирішення цієї проблеми в тому, що потрібно, з одного боку, опрацювати величезний потік вихідної інформації, з іншого – зважати на специфіку прийнятих рішень і напрямів діяльності фахівців: кожен із яких має певні індивідуальні особливості (характер, навички, стереотипи). Водночас вона повинна бути результатом мобілізації всіх резервів осіб, котрі долучені до процесу,

основуватися на повному використанні їх творчого потенціалу, особливо якщо йдеться про глобальні та стратегічні рішення.

Слід сприяти розвитку індивідуальності – це стосується як окремого індивіду, так і діяльності колективу. Перешкодою для реалізації цього завдання є сучасна система виховання менеджера, що фактично призводить до придушення оригінальності, своєрідності, неординарності. У такому разі креативний менеджмент має на меті подолання однотипності, пересічності. Слід зазначити, що в Україні економічна криза переважно зумовлена відсутністю ефективних методичних можливостей. Той методичний апарат, яким оперують нинішні фахівці з менеджменту, прийнятний для функціонування в стабільних умовах, але нині значне відхилення спостерігається в інтелектуальному просторі. Це означає, що слід більше уваги приділяти творчості. Прикладні аспекти креативного менеджменту пов'язують насамперед з інноваціями і нововведеннями. Проблеми даного виду діяльності організаційно стосуються управління кадрами. Можна сказати про те, що креативний менеджмент не «вигадує» методів активізації творчого потенціалу, а лише визначає їх оптимальну номенклатуру і найраціональнішу послідовність розробок. При цьому цільові настанови й можливі обмеження у креативному менеджменті базуються на інноваційній діяльності, яка вможливує необхідне функціонування інфраструктури. Не можна забувати і про відомі істини: чим більше творчості, тим більшою мірою вона належить до сфери мистецтва. Виникнення креативного менеджменту свідчить, що вся система менеджменту набуває ознак науковості, логічності, формалістики. Практика доводить, що перехід на новий рівень розвитку відбувається поступово, без порушення видимої цілісності створеної чіткої системи. Таким чином, система менеджменту входить у нову фазу розвитку, де можливі нові цікаві відкриття, насамперед в досягненні основ творчості.

Дослідження проведені групою Deloitte & Touche показали, що організації, які мають в дольовому співвідношенні до розміру бюджету більш високий обсяг інвестицій в людський капітал, функціонують краще, ніж організації в середньому. Вони мають: на 66% вище співвідношення ринкової ціни акцій до номіналу; на 300% вищі виплати акціонерам. Дослідження Pricewaterhouse Coopers ілюструють позитивну динаміку системного використання кадрових ресурсів. Компанії, в яких існує документальне оформлення стратегії управління людськими ресурсами, має: на 35% більш високий дохід в розрахунку на одного працівника; на 12% менше невходів на роботу. Протягом кількох років поспіль показники організацій США, які входять до списку 100 кращих компаній в номінації «Кращі компанії-роботодавці», перевищують основні бюджетні індекси. Підприємство отримує найбільшу віддачу від своїх співробітників, якщо: навчає їх, довіряє їм, ставить перед ними задачі, стимулює, розуміє, прощає. Отже, креативний менеджмент є однією з фундаментальних основ інноваційної діяльності. У нашій державі зараз тільки починають приділяти уваги цьому поняттю, але вже виявляються позитивні зрушення. Слід, якомога більше надавати людям можливості для творчості, розкриття своїх можливостей. Ми впевнені у кожному із нас вони присутні і розкривши хоча б на третину свій людський потенціал, а він безпосередньо пов'язаний із творчістю та креативними ідеями, людина зможемо досягти успіху у професійній діяльності.

Література:

1. Совершенство управления ресурсами / Пер. с англ. А. Л. Раскина, В. В. Шахлевича; Под науч. ред. В. В. Брагина. – М.: РИА «Стандарты и качество», 2008. – 352 с., ил. – (серия «Деловое совершенство»).